

TAMPEREEN YLIOPISTO
TAMPEREEN ALUEEN IHMISTIETEIDEN
EETTINEN TOIMIKUNTA

Kokouspöytäkirja
20.6.2017

Kokousaika ma 19.6.2017, klo 10.00–11.12

Kokouspaikka: Kahveri, Päätalo

Läsnä: Uusi-Rasi (pj.), Haaparanta (vpj.), Ikonen, Kukkonen, Kylliäinen, Åstedt-Kurki, Huttunen, Toiviainen, Eilo (siht.)

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen: todettiin ja tarkastettiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Ilmoitusasiat: Eettisen toimikunnan rooli SOTE-uudistuksessa/STM:n selvitys asiasta: Heikki Eilo kertoi valtakunnallisesta erva-toimikuntien sihteerien kokouksesta. Kokouksessa nousi esiin erva-toimikuntien muuttuva rooli ja SOTEn vaikutus myös ihmistieteiden eettisten toimikuntien rooliin. Jatkossa erva-toimikuntien ja ihmistieteiden eettisten toimikuntien lisäksi muilla eri organisaatioihin kuuluvilla mahdollisilla eettisillä toimikunnilla voi olla rooli lausunnon antajana. STM päättää asiasta selvitysmiehen lausunnon perusteella.

3. Lausuntopyyntö 14/2017: “Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) sähköisen terveystieteiden katoanalyysi” (TtK Minna Ritakorpi, terveystieteet, SOC)

Lausunto 28/2017 lausuntopyynnöstä 14/2017: “Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) sähköisen terveystieteiden katoanalyysi” (TtK Minna Ritakorpi, terveystieteet, SOC)

Toimikunta on käsitellyt lausuntopyynnön kokouksessaan 19.6.2017. Toimikunta pyytää seuraavan selvityksen lausuntopyyntöön liittyen:

- Onko tutkimus osa laajempaa hanketta?

- Onko tutkimukselle saatu rahoitusta?

Selvityksen voi lähettää toimikunnan sihteerille sähköpostitse (heikki.eilo@uta.fi).

4. Lausuntopyyntö 15/2017: ”Tunnesäätely, mentalisaatio, ja identiteettikehitys nuoruusiässä” (professori Riitta Kaltiala-Heino, nuorisopsykiatria, MED) – esittelee Lilja (kirjallinen lausunto)

Lausunto 29/2017 lausuntopyynnöstä 15/2017: ”Tunnesäätely, mentalisaatio, ja identiteettikehitys nuoruusiässä” (professori Riitta Kaltiala-Heino, nuorisopsykiatria, MED)

Lausunto: Tampereen alueen ihmistieteiden eettinen toimikunta on kokouksessaan 19.6. 2017 käsitellyt lausuntopyynnön ja pyytää selvitykset seuraavista asioista:

- Tutkimukseen liittyvissä tiedotteissa todetaan sana ”mittari”, joka saattaa herättää erilaisia mielikuvia kuin se, mistä varsinaisesti on kyse. Sanan mittari voisi korvata esimerkiksi termillä ”kysely”.
- Toimikunta kiinnostaa se, näkevätkö tutkijat kyselylomakkeisiin vastanneiden nimet, sillä lomakkeessa kysytään nimeä? Tuleeko tutkimukseen osallistuvien oppilaiden henkilötietoja esiin?
- Toimikunta ehdottaakin, että vanhemmille tiedotettaisiin tutkimuksen luonteesta ja siitä, mitä kysely sisältää, jotta he olisivat tietoisia tutkimuksesta ja erityisesti siinä tapauksessa, että tutkimuksen tematiikka ja kysymykset aiheuttavat oppilaissa pohdintaa.
- Toimikunnan käsityksen mukaan tiedote tulisi lähettää myös koulun opettajille, jotka ovat jollakin tapaa mukana tilanteessa, jossa oppilaat vastaavat kysymyksiin todennäköisesti koululuokassa.
- Tiedotteen terminologiaan ja kieliasuun tulisi vielä kiinnittää huomiota: esimerkiksi toteama ”ei synny henkilörekisteriä” on turha, sillä asia käy ilmi muutoinkin.
- Kyselylomakkeessa tulisi nykyisen käsityksen mukaan olla vaihtoehtoina tyttö tai poika lisäksi myös vaihtoehto ”muu” tai ”en halua sanoa”.
- Kyselylomakkeen loppuun tulisi mainita, että oppilas voi ottaa yhteyttä kouluterveydenhoitajaan tai –kuraattoriin, mikäli kysymykset pohdituttavat tai aiheuttavat ahdistusta.

- Kyselylomakeen kieliasuun tulisi vielä kiinnittää huomiota. Lomakkeissa on vielä joitakin oikeakielisyysvirheitä (esim. pilkutus) ja lyöntivirheitä.
- Kuka rahoittaa tutkimusta (ei siis pelkästään kyselyn osalta, vaan koko tutkimuksen osalta)? Onko tutkimus osa isompaa tutkimushanketta?

Selvityksen voi lähettää toimikunnan sihteerille sähköpostitse (heikki.eilo@uta.fi).

5. Syyslukukauden 2017 kokousajoista päättäminen.

Syyslukukauden 2017 kokousajat päätettiin seuraavasti:

- ma 21.8.2017, klo 10
- ma 18.9.2017, klo 10
- ma 23.10.2017, klo 10
- ma 20.11.2017, klo 10
- ma 18.12.2017, klo 10

6. Muut asiat:

Muissa asioissa todettiin yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta tullut sähköpostiviesti liittyen kyselylomakkeiden sukupuoli-määritelmän laajentamiseen. Asiasta keskusteltiin lyhyesti. Asia on ollut esillä toimikunnassa edellisessä kokouksessa. Yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta tullut sähköpostiviesti ei liittynyt eettisen toimikunnan työskentelyyn eikä ollut myöskään toimikunnalle osoitettu moite.

Puheenjohtaja Kirsi Uusi-Rasi

Sihteeri Heikki Eilo